

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

Závěrem můžeme konstatovat, že vytčené cíle zjišťovacího výzkumu zaniklého kostela v Bučovicích byly prakticky bezesbýtku dosaženy a jeho datování můžeme upřesnit ještě z hlediska historie umění. Velmi blízkou analogii k výzdobným prvkům severního portálu poskytuje profilace jednoho z ústupků portálu refektáře cisterciáckého kláštera ve Velehradě (Pojsl 1990, 123, 172, obr. 65, 110), který pochází z nejstarší fáze kláštera z let 1210-1228. Působení velehradské klášterní huti se má za doložené i v dalších více či méně vzdálených místech jižní Moravy, jako je např. kostel sv. Vavřince ve Vracově (okr. Hodonín) z let 1230-1240 (Richter 1957, 7-16), kostel sv. Václava v Kostelci (okr. Hodonín) ze 30. let 13. stol. (Samek 1999, 175-176) nebo fragmenty portálu kostela na hradě Lukově (okr. Zlín), doloženého nepřímým 1235 (Plaček 2001, 361). Podle časového zařazení těchto staveb můžeme také původní bučovický kostel datovat hypoteticky už do 30. let 13. stol., rozhodně však do první poloviny 13. stol. Zdobný obvodový sokl i ústupky portálu jsou podle provedení prací školených kameníků napodobujících cizí vzory.

Co se týče celkové rekonstrukce stavby, šlo bezesporu o jednodlný kostel 11,5 m široký a zhruba 25 m dlouhý, s osou mírně vychýlenou k JV. Hlavní vstup, umístěný na severní straně, směřoval k někdejší, zřejmě nikoliv nevýznamné tržní osadě a byl ozdoben reliéfním ústupkovým portálem. Uzavření lodi na východě zůstává zatím neznámé, nejpravděpodobnější se však jeví pravoúhlý tvar kněžiště podobně jako v Kostelci (ve Vracově je presbytář polygonální). V ose západního průčelí se nachází kolmé ostění prostého nezdobného průchodu do prostory vymezené zdmi, z nichž jedna byla částečně odkryta. Tento prostor lze označit nejspíše za zbytky axiálně situované západní věže, jejíž podvěží by bylo podle četných analogií přístupné pouze z hlavní lodi (obr. 5). Nelze ani vyloučit, že jednodlný kostel s věží byl nejprve typem tribunového panského kostela s věžní či spíše pavlačovou tribunou a až později se stal farním kostelem tržní osady (hřbitov u kostela je doložen nejméně od roku 1405). Věž by pak mimo jiné zprostředkovala i vstup na tribunu. Neobvyklé je, že mezi západním průčelím a navazující zdí věže nebyla nalezena dilatační spára. To může svědčit o odlehčené konstrukci věže, na jejíž patrové zděné části mohla být posazena dřevěná konstrukce se zvonice.

*Pavel Borský, Radmila Stránská, Petr Vitula
SPÚ Brno*

Literatura:

Ondra, K., Stránská, R., Vitula, P. 2001: Stavební kameny zdiva románského kostela v areálu zámku v Bučovicích. In: Ve službách archeologie III, Sborník k 75. narozeninám Prof.

RNDr. Jana Jelínka, DrSc. Brno, 163-166.

Palátová, H., Stránská, R., Vitula, P. 2001: Bučovice (okr. Vyškov), PV 42 (2000), 203-204.

Plaček, M. 2001: Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí. Praha.

Pojsl, M. 1990: Velehrad. Stavební památky bývalého cisterciáckého kláštera. Brno.

Richter, V. 1957: Raněgotická stavba vracovského kostela. In: Umění a svět 1, Gottwaldov, 7-16.

Samek, B. 1999: Umělecké památky Moravy a Slezska. 2. svazek J-N. Praha.

Resumé:

Bučovice (Bez. Vyškov), „Schloss“. Kirche, Schloss. Mittelalter, Neuzeit. Feststellungsgrabung.

DIVÁKY (okr. Břeclav)

„Padělky za humny“. Střední a mladší doba hradištní. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Na základě upozornění Jaroslava Němečka, že na návrší jižně od vsi jsou naorány hroby, provedl ÚAPP Brno ve spolupráci s katedrou antropologie PřFMU v září 2000 záchranný výzkum na ploše 11x17 m, při němž bylo prozkoumáno 16 kostrových hrobů, z nichž většina je datována do mladší doby hradištní. Jeden hrob zachycený mimo zkoumanou plochu je keramickou nádobou datován do střední doby hradištní. V mladohradištních hrobech se našly mince, esovité záušnice a nožiky.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé:

Diváky (Bez. Břeclav), „Padělky za humny“. Mittlere und jüngere Burgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

DLOUHÁ LHOTA (okr. Blansko)

Kostel sv. Bartoloměje. Středověk-novověk (14.-18. stol). Ossarium. Záchranný výzkum.

Kostel sv. Bartoloměje se nachází na V okraji obce. Na mapě ZM ČR 1:10 000 list č. 24-14-18 je jeho poloha vyznačena těmito koordináty od Z a J s.č. 352:309 mm. Při výkopu odvodňovací rýhy za presbytářem (nachází se na S straně kostela) bylo nalezeno množství lidských kostí (zejména lebky a dlouhé pažní, stehenní a holenní kosti). Kosti byly uloženy ve směru S-J (v ose kostela). Jáma, ve které byly kosti uloženy, byla jen vykopána do podloží a po jejich uložení zpětně zaházena. Nebyly zdokumentovány žádné známky architektonických úprav (např. vyzdívka, bednění). Výkopem o šířce a hloubce 1,0 m byla zjištěna pouze délka jedné ze stran ossaria – 5,0 m.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00